

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren.

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

33. årg.

Bergen, Torsdag 9. januar 1947.

Nr. 2

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Kr. 16.00 utenlands.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850.
Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Uken som endte 4. januar.

Påny en uværsuke.

Men skreien og småsilden står på feltene.

Fisket i uken som endte 4. januar var i likhet med uken til 28. desember ubetydelig. Værforholdene har gjennomgående vært meget dårlige, og noen utseiling har det i grunnen heller ikke vært før over nyttår. Om de enkelte fiskerier kan det meddeles følgende:

Forsøksfiske etter storsild.

Der har vært foretatt en rekke utseilinger med påfølgende drivgarnforsøk til de forskjellige fiskefelt. Natten til 7. januar var der således drivere ute på feltet vest av Veidholmen, på feltet 23 kvartmil nordvest av Bjørnsund, på feltet 12 kvartmil vest av Olderveggen og natten til 6. januar drivere på feltet 20 kvartmil vest av Runde og 5 kvartmil vest av Heggholmen. Ingen av forsøkene har gitt resultater som kan tyde på at storsilden er begynt å sige inn. Det er blitt med svarte garn — i et par av tilfellene er der tatt noen stykker makrell. Forsøksdriveren for Heggholmen og for Olderveggen avsåkte også et visst område med ekkolodd, dog uten å finne sild.

På Mørefeltene har det vært sett noen stykker havsul over havet eller på skjærene.

Den alminnelige antakelse er at storsilden ikke vil vise seg før tidligst ved nymåne den 21. januar, men utrustningen pågår og fartøyene vil være klar til å gå ut etter hvert.

Brislingfisket.

Sildetråleren »Salmo« av Stavanger går i disse dager ut på forsøksmessig tråling etter brisling i Skagerak. Fartøyets rederi har fått dispensasjon fra fredsbestemmelsene.

Fetsild- og småsildfisket.

I Nord-Norge var det ingen utseiling til fiskefeltene før over nyttår. Natt til 4. januar ble det tatt 4 fangster på tilsammen 1100 hl på Sørreisa bestående i hermetikk-sild, størrelse 40 stkr. pr. kg. Samtidig meldtes det om utsikter for Eidsfjord i Vesterålen og Jøkkelfjord i Kvenangen. Natt til 5. januar ble det tatt ytterligere 1000 hl hermetikkvare på Sørreisa, likeledes natt til 6. januar, mens fangsten natt til 7. januar bare var 400 hl. For øvrig ble det natt til 7. januar tatt med landnot på Malangen 200 hl, med snurp 100 hl, sildstørrelse 20—34 stk. pr. kg. I Nordland har det foregått litt fiske i Ofoten. Der er tatt 600 hl blandingssild på Herjangen og 100 hl småsild størrelse 20—34 samme sted. På Rombakken er der satt et landsteng. På Helgeland har snurpere fått tilsammen 1000 hl i 6 fangster på Rana. Silden består delvis av småsild 20—34, delvis av større og delvis av mindre sild. Sortimentet for de siste 500 hl tatt natt til 7. januar var 50 pst. 20—34 og 50 pst. her-

metikkvare. Det framholdes at utsiktene for sildefisket i Troms og Nordland er delvis gode, men værforholdene har vært stormfulle.

Fra Trøndelag meldes det om smått fiske og at det er lite å se til silden. Der foregikk i forløpne uke litt landnotfiske i Åsenfjord, men isvansker har nå satt en stopper for dette fiske. Snurperne kan derimot arbeide og 7—8 stykker er til stede på feltet. Ukefangst pr. 4. januar var bare 25 hl sild.

Lenger sør har det ikke forekommet noe sildefiske, bortsett fra meldinger om litt sildefiske på garn i Oslofjorden.

Bankfisket.

Der var fullstendig landligge på Vestlandet og på Møre. På Møre foregikk det imidlertid litt kystfiske og ukefangsten var 18 tonn fisk, hvorav 13 tonn torsk.

Fra Tromsø meldes det om intet fiske.

I Finnmark foregikk det litt fiske mellom jul og nyttår, med en ukefangst pr. 28. desember på 46 tonn for Øst- og Vestfinnmark tilsammen. Senere hen berettes der om fortsatt lite fiske, men om en del spredte fangster.

Skreifisket.

Tidligere fangster viser at forekomstene blant annet på Fugløybanken er gode, men i siste uke var der ikke anledning til utseiling. Den 7. januar meldes det imidlertid om at fartøyene ligger klar i utværene for utseiling. Den skrei som har vært innbrakt til Tromsø har vært ganske fyldig med leverinnhold 1 hektoliter pr. 900 kg fisk. Det ryktes at skreien også skal være formerket for Vesterålen og en går ut fra at fisket er i full gang så snart værforholdene blir lagelige.

Rusefisket

Fisket er nå kommet i gang igjen og i inneværende uke er der anlagt en del brønnekuttere for transport av levende torsk fra fiskeplassene til fordelingsstedene. I foregående uke ble det tilført Trondheim 7000 kg levende torsk, som også var restbeholdning av lagret fisk. Dertil ble det sendt ca. 10 000 kg levende småsei (notfanget) fra Ålesundskanten til Stavanger.

Litteratur.

Gerhardsen, Gerhard Meidell: Fiskeriene og den økonomiske kartlegging. Meda. Årg. I, 5 s. 5. Trondheim 1946.

Gerhardsen, Torvald: Sildeleting ved hjelp av asdic og ekkolodd. Tekn. Ukbeld. Nr. 51 s. 702. Oslo 1946.

Vi kjøper brisling, musse og sild i steng

*Ring våre kontorer i Stavanger,
Bergen og Sunde i Sunnhordland*

Stavanger: Telefon 480
Telegramadr.: Bjelland

Bergen: Telefon 10302
Telegr.adr.: Bjellandco

Chr. Bjelland & Co. A.s, Stavanger

Fiskelaget Nordlys A.s

STAVANGER

Telegramadr.: Nordlys Telefon 25014, privat 45321

Alle sorter fisk kjøpes og selges

A/s POLAR, STAVANGER

FRYSERI - KJØLEANLEGG - ISFABRIKK

Sild og Fisk en gross

Telefon: 20746, 22837 — Telegramadresse: „Polar“

Avdelingskontor i Haugesund Håvik — Telefon 3166, 3176, 1566
Telegramadresse: „Sildhåvik“

PAULSEN & SEMB — HAUGESUND

Telefon 2511 — Telegramadresse: „Populær“

Eksport: *Saltsild, fersksild, sildolje og sildemel*

OLAF THUESTAD A.S — HAUGESUND

Kommisjon og meklerforretning. Vårsild og islandssild. Sildemel og sildolje.
Tønner, salt, is og kasser. Telegr.adr.: „Sild.“
Telefoner: 1705, 1205, privat 1010, 1021.

K. KOLBEINSEN A.S — HAUGESUND

SILDEKSPORT

Telegramadresse: Kolbro — Telefoner: 2694, 2624, privat 2625

SIGURD HAAVIK A.S - HAUGESUND

Telefoner: Kontor 3166, 3176, privat 1566   Telegr.adr.: „Sildhavik“

Saltsild - Fersk og frossen sild - Fersk fisk

A.S KOLNÆS — HAUGESUND

Eksport av sild — Import av salt

Saltlager — Lekterforretning

Telegramadresse: „Peder“. Telefoner 1753, 1756

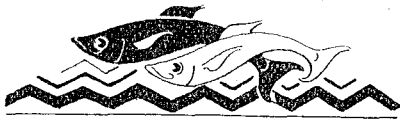
Import-export fish company in central Europe. »Fish Trades Gazette«. Nr. 3316 p. 18. London 1946.

Johansen, Pder: Gjennom samvirke til økonomisk frigjøring. Meda. Årg. I, 5 s. 10.

Norges Levendefiskerlag — et mønster på fiskersamvirke. Meda. Årg. I, 5 s. 9. Trondheim 1946.

Salvesen: Vår fiskeindustri skal utbygges. Meda. Årg. I, 5 s. 4. Trondheim.

Abonner på „Fiskets Gang!“

Litt av hvert.

Nordsjøfiskarar på prøvafiske ved Palestina? Etter det »I. Mai«-fretter har Nordsjøfiskarar i Skudenes fått tilbod om å prøvafiske utanfor Palestina. Vedkomande skulle ha ei fast godtgjerdsla pr. måned på kr. 18 000 som skal gjelda for heile fartyet. Det er eit vanleg Nordsjøfarty som er rusta både med sildetrål og snurrevad.

I tilfelle det går i orden skal vedkomande stasjonera i ein by i nærleiken av Suez. Fyremålet med ekspedisjonen skal vera å leita opp nye fiskegrunnar dernede og prøve desse moderne redskapane på dei. Det skal alt vera hyrt folk til ekspedisjonen som ein reknar på treng tri veker til å gå ned.

Går det i orden med ekspedisjonen — og eventuelt fleire ekspedisjonar — vil prøvafisket dernede bli fylgt med minst like stor interesse heroppe som hjå dei som set prøvafisket i sving, vert det meldt til oss.

Ny kjølebuss til ferskfisk, frukt og grønnsaker og andre ømtålelige varer:

Ifølge »Morgenbladet« 18. desember 1946 har kjølespesialisten Sigurd Akre-Aas på eget personlig initiativ sammen med en annen like heftig tilhenger av det private initiativ, Einar Kløvstad, og i intimt samarbeid med en mekaniker, som har spesialisert seg på kjøleoppgaver, Einar Edland, laget en vogn, som så vidt vi kan forstå, innebærer løsningen av selve spørsmålet om transport av ømtålelige matvarer. Foruten all den innsikt som Akre-Aas og hans medarbeidere sitter inne med, har han hatt anledning til å få gode supplerende opplysninger fra en norsk ingeniør, som har arbeidet i kjøletransport i De Forente Stater under krigen, ingeniør Hafsten. Alt i alt skulle man kunne våge så sterkt et uttrykk som at den kjølebil det her er tale om, representerer høydepunktet av tidens teknikk på området.

Den er ingenlunde billig. Der den nå står inne i Oslo Sporveiers busshall på Korsvold koster den i sin førsteutgave 40 000 kroner inklusive omsetningsavgift for de innkjøpte materialer, men der kan bli tale om seriefabrikasjon.

Utallige er de avisdiskusjoner som i ti-årenes løp har vært ført over spørsmålet mer fersk fisk til Østlandet, og over hvorfor spiser ikke Oslo mer fisk, hvorfor bruker ikke skogdistriktene i de østlige deler av landet mer av dette gode eggehviteholdige mat-emne? Noe svar har disse diskusjoner vel neppe noensinne ført fram til. Til tross for at det er meget enkelt å gi det. Først når Østlandet får god fisk transportert i rullende kjølelagre, vil det begynne å spise av den. Det er svaret.

Vognen er bygd både for kjøling og for langsom frysing. Det vil si, at den spenner over en temperaturskala fra 0 grader til minus 12. Går man ut fra at framtidens behov vil skape mange vogner av typen, er det intet i veien for å la andre spenne over andre temperaturskalaer etter samme kjøle- og frysesystem. Det er overflødig å gjøre oppmerksom på, at temperaturen kan reguleres etter behovet innenfor den skala som her er blitt valgt. Konstruktøren regner imidlertid med at minus 4 grader vil bli det mest hensiktssvarende for transport av fisk som ikke skal fryses men kjøles, fra fiske-

havn på Vestlandet eller i Trøndelag til Oslo eller Kirkenær eller et hvilket som helst sted på Østlandet. Vognen produserer sin kulde ved hjelp av et anlegg for fordampning av Freon frysevæske. Anlegget har sin plassering i tverrveggen mellom lasterom og førerete. Først et kanalsystem og dernest en sentrifugalvifte fordeler den avkjølte luft i lasterommet, slik at temperaturen i dette er jevn over alt uten den aller minste fravikelse.

Selve karosseriet er bygd ved Brumuddalen mekaniske Verksted, et av våre mindre, men meget energisk arbeidende firmaer, som er gått til denne oppgave med en allsidig erfaring samlet under bygging av busser. Karosseriet er av aluminium og isolert med 12 centimeter welitt. Av størrelse er vognen noe sværere enn en stor passasjerbuss. Den kan ta 5 tonn i laste- eller kjølerommet. Vognens vekt er likeledes 5 tonn. Totalvekt av fullastet vogn altså ca. 10 tonn. Motoren, som jo i en omtale som denne er av mindre vesentlig betydning, er på 160 hk. Til tross for at vognen er stor og så høy at en velvoksen mann går omkring i kjølerommet uten å bøye hodet, viser den seg å være lett å kjøre, og på hele vårt riksvei-nett kan den bevege seg med sikkerhet men inn på bygdeveiene må den nok ikke driste seg, dertil er den for svær. Med så lange transportveier og kjøring natt og dag, må det være to sjåførere med køyplass for den som har frivakt. Også det er der tatt hensyn til.

Skjønt det altså er for ferskfisk vognen er tenkt, mener konstruktøren, at den eller dens framtidige søstervogner med fordel må kunne settes inn for en rekke andre varesorter. Hadde vi hatt et system av slike vogner nå i høst, som var så rik på frukt, ville vi ikke ha behøvd å få en mengde både epler og plommer og andre fruktsorter ødelagt på grunn av manglende transportmidler. Ikke minst eplene gjelder det å ta hånd om i en fart. De som ikke egner seg for vinterlagring og ikke kan konsumeres i selve frukt-ukene, vil med fordel kunne bringes til presseri til framstilling av vår ypperlige, bakteriefri, usukrete eplesaft. Men fort må det gå. Videre er grønnsaker et stort kapittel, det er i De Forente Stater blitt det avgjort største for slike vogner. I samme retning går dansk erfaring. Ved et transportmiddel som dette kan for eksempel blomkål føres fram til kjølelager hurtig

Sommer- og høstfisket i Finnmark. Fisk brakt i land i Finnmark fylke i tiden 23. juni—28. des. 1946.

Fiskesort	Fangstmengde	Anvendelse			
		Saltet	Hengt	Iset	Filet
	kg	kg	kg	kg	kg
Torsk	1 578 567	528 729	165 663	980 530	3 645
Hyse	1 680 729	73 508	137820	1444361	25 040
Sei	6 782 790	5 217 581	17 336	1547873	—
Brosme	48 992	27 046	12 366	9 580	—
Kveite	389 377	10	—	389 367	—
Flyndre	432 526	—	—	432 526	—
Steinbit	169 866	161 001	—	8 865	—
I alt	11 082 847	6 007 875	233185	4813102	28 685

Merk: I forbinnelse med fisketallene oppgis i samlet levermengde 8059 hl. Ennvidere oppgis 1324 hl damptran, 59 hl lever til annen tran og 3 hl saltet rogn.

1) Herav som rotskjær 3775 kg.

og uten omladning, vognen blir altså en meget vesentlig faktor for oppnåelse av et gode som frisk blomkål hele vinteren.

Herr Akre-Aas framholder med styrke, at det ved slike relativt billige store konsumvarer gjelder å komme utenom omladning, som er så vel kvalitetsfjerringende som fordyrende.

— Men nå har altså De, herr Akre-Aas, sier vi, bygd denne vogn. Firmanavnet De har satt på den er foreløpig bare *tenkt*. Har De selv kapitalkraft til å skape transportbedriften med utbygging av kjøle-mottakingsstasjoner for fisk for eksempel?

— Nei, det har jeg ikke. Jeg er kjølespesialist. Jeg har sett min oppgave i å få til en slik vogn. Og når en slik kjøredning omsider er blitt til, går jeg ut fra, at det vil være en rekke mennesker som er så interessert i disse oppgaver for vårt lands matforsyning ved innenlandsk produksjon, at de vil ta vognen i øyesyn. Og så mener jeg at den er så god at den skal tale for seg selv.

— Mener De å få private forretningsfolk eller departementale tjenestemenn til å se på den?

— Jeg mener begge kategorier av interesserte bør ha glede av å se på den. Vil de ikke det — vel, så har all tale om ferskfisk-distribusjon ikke vært voksne menns alvor.

Gjeslingan avfolkes på grunn av svikt i fiskeriene. Det siste år er det flere av de fastboende familier i fiskeværet Sør-Gjeslingan som har flyttet fra stedet, og andre forbereder seg på det samme.

Det er de stadige dårlige skreifiskerier de siste 15 år som er den vesentligste årsak til dette. I sommer var også laksefisket dårlig. Det ser derfor ut for at selv fiskerfolket som bor på de mange øyer langs kysten har sin begrensning i optimisme og tro på bedre tider på sjøen. Disse folkene er på mange vis blitt ett med sjøen og havet, så det er ikke med noen begeistring de forlater sitt yrke og sine hjem.

Flere av de som flytter fra stedet, har tatt seg arbeid ved Smines sagbruk i Kolvereid.

Fra myndighetenes side er det siste år gjort et stort arbeid for fiskeværet Gjeslingan. Det er oppført et første-klasses kaianlegg, molo er bygd etter et foreløpig prosjekt, det er arbeidet på vei, og endelig kan nevnes at Fiskerihjemmet i sommer er satt i tipp-topp stand. («Adresseavisen» 17. desember 1946).

»Bulletin Statistique«. Det Internasjonale Havforskningsråd vil utgi »Bulletin Statistique« for året 1939, så snart det tilstrekkelige materiale er innkommet. Statistikken for årene 1940—45 skal utgis samlet så snart som mulig. Som kjent har disse arbeider vært avbrutt av krigen.

Forsøkstråling etter brisling. Firmaet Chr. Bjelland & Co. A/S, Stavanger, har fått dispensasjon fra tredningsloven for med sitt fartøy M/S »Salmo« å drive forsøkstråling i Skagerak etter brisling til ansjosframstilling. Fartøyet skal gå fra Engelsviken den 6. januar. Som Fiskeridirektørens observatør medfølger fiskeriasistent Thorbjørn Krog.

Fryseriskipet »Thorland«. Dampskipet »Thorland«, som har ligget ved Bergens mekaniske verksted i noen

Fisk brakt iland i Møre og Romsdal fylke 1946

Fiskesort	I uken		
	Fra 1/1-14/12	Fra 14/12-30/12	Fra 1/1-30/12
	kg	kg	kg
Torsk	535 556	8 638	544 194
Sei	2 392 638	6 070	2 398 708
Lyr	8 413	—	8 413
Lange	8 510 115	8 520	8 518 635
Blålange	42 020	—	42 020
Brosme	1 696 110	6 030	1 702 140
Hyse	401 211	5 185	406 396
Lysing, kolmule ..	1 380	—	1 380
Kveite	799 316	540	799 856
Gullflyndre, rødsp.	52 376	330	52 706
Smørflyndre	13 810	120	13 930
Ål	25 333	—	25 333
Uer (rødfisk)	495	180	675
Steinbit	1 622	—	1 622
Breiflabb, ulke ...	6 050	50	6 100
Skate, rokke	57 553	1 501	59 054
Annen fisk	54 444	2 660	57 104
Håbrand	74 906	—	74 906
Pigghå	337 304	4 650	341 954
Makrellstørje	4 587	—	4 587
Hummer	75 850	180	76 030
Reker	41 307	—	41 307
Krabbe	887 385	—	887 385
I alt	16 019 781	44 654	16 064 435
Herav til:			
Ålesund	9 129 943	24 499	9 154 442
Kristiansund N. ...	1 663 415	13 688	1 677 103
Smøla	608 201	15 635	623 836
Bud—Hustad	559 103	1 425	560 528
Ona—Bjørnsund ..	1 019 296	35	1 019 331
Bremsnes	1 611 650	—	1 611 650
Lever	5 746 5	16.0	5 762.5

måneder, og har fått innredet fryserianlegg og anlegg for fiskemel- og tranproduksjon, er gått nordover.

Fryserianlegget har foreløpig en kapasitet på 20—25 tonn filet i døgnet, men det er forutsetningen ved senere komplettering å bringe kapasiteten opp i ca. 40 tonn. Det er lagerplass for omkring 3500 tonn frossen filet ombord. Alt avfall etter filetskjæringen og alle fiskehodene skal opparbeides til fiskemel ved anlegget ombord, og det regnes med en kapasitet på 30 tonn avfall i døgnet, det vil si en produksjon av 6—7 tonn fiskemel pr. døgn, mens sloet vil bli nyttet. Trananlegget består i grunnen av to anlegg som bygger på ulike systemer. Under full utnyttelse vil produksjonen ved begge anlegg kunne bli 125 hektoliter tran i døgnet. Skipet har lugarplass for omkring 200 mann. (Etter NTB).

Hertil kan vi knytte den bemerkning at fartøyet gikk fra Bergen 27. desember med Tromsø som mål. Det er foreløpig ikke bestemt hvor fartøyet først skal begynne produksjonen.

Situasjonsrapporter for desember 1946.

Fra fiskeriinspektøren i Finnmark, datert 2. januar:

De første tre uker av måneden var der forholdsvis godt, mildt vær, men i siste uke overveiende landligge. Der er meldt om stor fisketyngde under kysten av Østfinnmark, bestående overveiende av hyse av middels pen størrelse. Agntilførselen har vært tilfredsstillende, likeså avsetningsforholdene. Fra Vadsø meldes det om litt fiske omkring midten av måneden, hvorav 2 større fangster ble tatt på Vardøfeltet. Det er for tiden få båter som drifter, da de fleste fiskere er opptatt av gjenreisningen. For Vardø har fisket vært meget godt, med til dels dekkplastete båter med fangster på 10 000 kg på 12 000 angler line, overveiende hyse. Fangstene anses som rekordmessige. Avsetningen har vært noenlunde bra, men noen dager måtte fisket innstilles, og da delvis på grunn av kasseangel. Fiskerne fra Kiberg og Hammingsberg leverer all sin fisk i Vardø. Omtrent alt er iset fersk. Fra Båtsfjord meldes om meget godt fiske, hvor om lag 20 farkoster fra Troms fylke har deltatt. Også mellom jul og nyttår har fangstene vært på opp til 9—10 000 kg, overveiende torsk. Omtrent alt er iset. En del fremmede farkoster reiste hjem til jul. For Berlevåg har det også foregått et utmerket fiske, med fangster på opp til 8—9000 kg, omtrent halvparten hyse. Deltakelsen i fisket har vært liten på grunn av mangel på egnerboder. Tre fiskebruk er i drift. For Mehann har driften vært ubetydelig. Kun en del småbåter har deltatt, hvorav noen med snurrevad. De større båter har vært under reparasjon, og vil påbegynne driften snart. Der klages over dårlige salteboder. For Kjøllefjord har det vært bra med fiske i bakken, overveiende godt fiske av torsk med rogn. For Honningsvåg har det vært ubetydelig deltakelse i alt fiske, der de fleste større farkoster er opptatt i fraktfart. For Vestfinnmark foregår det ingen særlig omfattende drift. Det oppfiskete kvantum er for det meste medgått til kokefisk. Der er ikke meldt om noe sildefiske.

Fra fiskeriinspektøren i Troms, datert 2. januar:

Fra nordfylket meddeles at første halvdel av desember måned var været særs godt med et par kuldegrader, så fisket ble drevet intenst. Særlig foregikk fisket inne i sundene og fjordene samt ute ved kysten. Deltakelsen var ganske bra og bestod mest av robåter og en del mindre motorbåter. Fisket resulterte i mange tilfelle i lastete båter med full fangst av torsk, hyse og kveite. Gamle fiskere beretter at det er svært lenge siden det har foregått så rikt fiske på denne årstid. Enkelte større farkoster har gjort forsøk på bankene etter skrei, men bare en enkel farkost som deltok på de vanlige fiskefelt fikk en fangst på ca. 9000 kg. Da været siden har vært ugunstig har ingen fartøyer vært ute den siste tid av perioden, men ligger klar for drift straks over nyttår. Meldingene fra midt- og sørfylket går ut på at det har vært alminnelig drift av alle fiskefarkoster på strekningen Hillesøy—Torsken, med jevne, gode fangster på line egnet med akkar og sild, som fiskerne selv har skaffet seg. Garnfangstene har vært ujevne. Det er mange fiskere som har gjort det godt i ovennevnte periode. Særlig kan en nevne at kveitefiskerne som har driftet med vad har pene lotter. Garnfisket etter kveite som sluttet 15. desember, har stort sett vært en skuffelse, da det ikke er en båt som kan sies å ha gjort det noenlunde bra. De fleste har så vidt gjort stopptur. Sildefisket for de fleste distrikters

vedkommende har vært lite i siste månedshalvdel. Med hensyn til anskaffelse av sjøbruk og driftsmidler, samt med hensyn til avsetningsmulighetene synes forholdene å være meget gunstige.

Fra fiskeriinspektøren i Nordland, datert 2. januar:

I desember var fisket ubetydelig grunnet stormfullt vær. Til Andenes meldes ilandbrakt i høst av 21—25 garnbåter vel en million kg sei. For Bleik har det deltatt 11 garnbåter, men totalfangsten her er ukjent. For Bø ble det i måneden fisket 113 400 kg sei. Vinterskreien er blitt formerket på Ytteregga. Fra Gimsøy og Borge meldes det oppfisket noen ubetydelige mengder torsk og hyse, som er medgått til hjemmebruk. Det er vanskelig å uttale noe om utsiktene for skreifisket, da prøvedriften har vært værhindret den senere tid. Første halvdel av måneden var det utenfor Røst bra tilsig av torsk som gikk i sild og makrell, og det ble tatt en del fisk på snurrevad. Det har foregått litt reketraling i Ofotfjorden, men fangstene er ikke større enn at de er medgått til torgsalg i Narvik. Det fiskes fremdeles litt hummer i Tysfjord. Kveitegarnfisket har overveiende gitt godt utbytte i år. Ellers foregikk det en del torsk- og seifiske i Salten, men det har vært vanskelig om ferskt agn. Seifisket for Helgelandsværene har vært ganske bra, men været har hindret regelmessig drift. Rusefisket fortsatte med jevnt utbytte også denne måned. Det er tatt en del mindre sildefangster på Helgelandsfjordene. Silden har til dels vært av fin kvalitet. En mann ble slått over bord under drift utenfor Andenes, men ellers har det ikke vært noen ulykker under fisket. Fiskerne gjør seg klar for skreifisket, og det ventes noe større deltakelse på Lofoten enn i fjor.

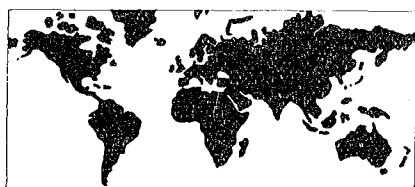
Fra fiskeriinspektøren på Skagerakkysten, datert 4. januar:

Gjennom hele desember måned har kystfiskeriene vært hemmet av uvær. Kun enkelte dager i blant har det på Sørlandet vært mulig for fiskerne å gå ut. Ved siden herav og på grunn av uværet har man også hatt agnmangel. Der er således praktisk talt intet nevneverdig å anføre om fiskeriene på Sørlandet i denne måned.

I Oslofjorden er torskefisket med liner og ruser nå i full gang. På liner gjøres fangster på opp til 150 kg pr. båt og for rusene er fangstene jevne, men ikke særlig store, ca. 100 kg i trekket. Litt gansildfiske forekommer også i fjorden, hvorimot det har vært ytterst smått med brislingfangster. Reketralerne får jevne men helst små fangster over hele Oslofjorden.

De fiskere som akter å delta i vintersildfiskeriene har i månedens løp vært fullt opptatt med forberedelsene til dette fiske. Deltakelsen fra dette distrikt i år vil etter herfra innhentete opplysninger bli som følger:

Fra Hidra 54 skøyter, fra Nes 7, Flekkefjord 7, Lista 2, Farsund 5, Spind 2, Austad 6, Spangereid 7, Halse og Harkmark 4, Søgne 10, Oddernes 34, Kristiansand S 1, Randesund 6, Høvåg 9, Eide 1, Buskerud og Østfold 15, — tilsammen 170 skøyter. Dessuten antas ca. 40—50 åpne båter med garn å ville delta når fisket strekker seg sørover på de sørligste felter. Der klages over fordelingsmåten av vårsildgarn i år.

Ut- landet.

Dansk ørret til England.

For et tidsrom av 6 måneder, avsluttet 5. juni 1947, er Danmark blitt inrømmet en eksportkvote av 20 tonn ørret ukentlig til Storbritannia. Prisen på dansk ørret er 2/1 en gros og 2/6 en detail pr. pund. Det er ferskvannsrørret (damørret) det dreier seg om.

Rekordmessig torskefiske.

I løpet av sommeren og tidlig-høsten 1946 ble det innbrakt over 125 000 tonn forsk av spanske, portugisiske og franske trålere til St. John's, Nyfundland. Det antas at kvantumet betegner en rekord for disse farvann. Disse tall inkluderer ikke fisk som er ilandbrakt for transitt i Halifax og Sydney på Nova Scotia («Fishing News»).

Nyfundlands klippfiskeeksport.

Newfoundlands Fisheries Board oppgir klippfiskeeksporten (salted codfish) i oktober måned til 139 753 quintaler. Samtidig oppgis lagerbeholdningene på eksportørens hender til 497 381 quintaler pr. 31. oktober — 37 585 quintaler mer enn til samme dato i 1945.

Tinnproduksjonen.

I U. S. A. anslår man verdensforsyningene av tinn i 1947 til omkring 141 600 tonn. Dette representerer en øking i forhold til forsyningene i 1946 på 47 200 tonn. Imidlertid ventes verdenssetterspørselen å øke 190 000 tonn i 1947. De for 1946 fastsatte tildelinger utgjorde 145 600 tonn.

United States behov for 1947 antas å ville øke til 85 000 tonn — 24 900 tonn mer enn i 1946. U. S. A. vil få en pro-rata andel av verdensproduksjonen, og hvis denne fortsatt viser seg utilstrekkelig, vil U. S. A.'s prorata-andel ikke være stor nok til å dekke etterspørselen. Der er i særdeleshet en ubegrenset etterspørsel etter fortinnete plater.

I U. S. A. vil den av OPA utøvete kontroll med priser og fordeling av tinnproduksjonen bli opprettholdt også i 1947.

Nytt all-round fiskefartøy til Lowestoft.

At engelskmennene har fiskerimessige planer utenfor det vanlige synes ikke bare de planer som kommer fra myndighetene å tyde på, men også de fartøyer som bygges. I Lowestoft ble det således nylig sjøsatt et dieseldrevet 104 fots fartøy, som beskrives som velskikket for ethvert fiskeriformål. Fartøyet, hvis navn er »Boston Spitfire«, er spesielt bygget med henblikk på enten å kunne brukes som tråler til drivgarnfiske eller notfiske. Et søsterskip for samme rederi — Boston Deep Sea-Fishing and Ice Co. — er snart ferdig.

Mr. B. A. Parkes, som er rederiets administrerende direktør, uttalte i forbindelse med sjøsettingen av »Bonston Spitfire« ved Richards Ironworks Ltd. i Lowestoft, at hans

rederi dessuten stod i ferd med å bygge to større fiskefartøyer med oljefyring. »Vi er ferdige med kull,« sa Mr. Parkes, »vi selger våre kullfyrte fartøyer og skifter hele flåten ut med dieseldrevne eller oljefyrte båter«.

Det svenske sildefiske.

I uken til 28. desember hadde det svenske sildefiske en øking på bare 67 tonn trålsild tatt vest for Vinga. Der ble betalt 30 til 58 øre pr. kg for silden, som ble anvendt fersk.

Fiskerikomiteen i Nyfundlands nasjonalforsamling foreslår moderne fiskemetoder.

I St. John's på Nyfundland har nasjonalforsamlingens fiskerikomité nylig anbefalt at det måtte bli innledet forhandlinger med U. S. A. for å sikre en fordelaktig avtale med hensyn til fiskehandelen.

Fiskerikomiteen som uttaler at det er nødvendig med tolllettelse for visse frosne fiskeprodukter, anbefaler samtidig at fiskemetodene blir modernisert for at fangstene kan økes og driftsomkostningene forminskes.

Oppnåelsen av framtidige lettelse ved markedsføringen av fiskevarer i U. S. A., vil i henhold til komiteens meddelelse, være av den største betydning for fortsettelsen av den nåværende forretning i frossen filet, som omfatter et kvantum på 30 millioner pund. Denne gren av den nyfundlandske fiskerinæring muliggjør nå driften av 15 hurtigfrysingsanlegg, og myndighetene har framtidsbekymringer. (Fisheries Council of Canada-Bulletin).

Internasjonal varemesse i Toronto i 1948.

Der er oppnevnt et rådgivende utvalg som skal bearbeide planene for avholdelsen av Kanadas første internasjonale varemesse. Denne vil bli avholdt i Canadian National Exhibition's colosseum i Toronto i 1948, og det ventes at kjøpere og selgere fra alle verdens kanter vil møtes der.

Det franske sildefiske.

Fra Boulogne meldes følgende til »Fiskets Gang«:

Sildefiskerierne utfor Kanalkysten for så vidt fullsildfisket angår har vært en fullstendig skuffelse både for fiskerne og industrien. Straks etter fiskets begynnelse i de første dager av november satte det inn med sterk vind, og det var ikke mange dagene fiskerne kom seg utpå.

Tomsildfisket, som foregår på kysten Ostende—Calais, utvikler seg derimot bra og snurpere og mindre fartøyer fra hele kanalkysten deltar. Imidlertid har kullforsyningene vært knappe og bevirket at flere båter har ligget inne i påvente av bunkers ofte i flere dager.

En regner med å kunne skaffe fallmessige oppgaver vedkommende fisket senere hen.

Svensk frossenfisk på det franske marked.

Den 30. desember ble det i Boulogne losset 3410 halvkasser frossen hyse ankommet fra Gøteborg med M/S »Hast«. Leveransen kommer inn under handelsavtalen mellom Sverige og Frankrike og ytterligere leveranser ventes.

Averter i „Fiskets Gang!“

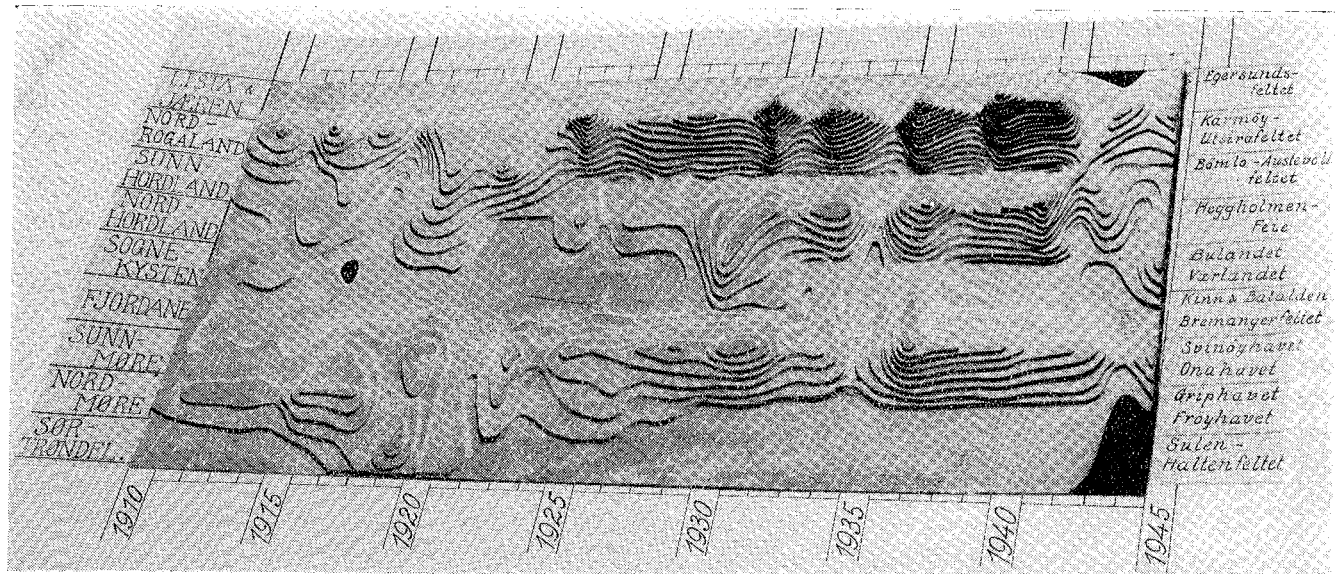

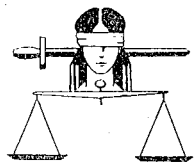
Fig. 1.

Vekslinger i vintersildfisket.

En beriktigelse.

I min artikkel i »Fiskets Gang« nr. 49 side 594 (19. desember 1946) var der ved en beklagelig feiltakelse blitt laget klisje av en ufullstendig figur, slik at fig. 1 ved sammenlikning med teksten kan virke forvirrende. Fig. 1 bringes derfor i dette nummer slik den skal være.

Olav Aasen.

Lov og bestemmelser gitt medhold av lov.

Bestemmelser om helligdagsfredning under vintersildfiskeriene

Ved kgl. resolusjon av 20. desember 1946 er bestemt:

»I medhold av lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene, § 1, 3. ledd, bestemmes:

- I. Bestemmelsene om helligdagsfredning i lov om sild- og brislingfiskeriene av 25. juni 1937 § 60 får tilsvarende anvendelse på fiskerier som foregår på samme område som vintersildfiskeriene i den tid oppsynet er i virksomhet, med mindre det er fastsatt spesielle bestemmelser om helligdagsfredning for angjeldende fiske i særlige fiskerilover.
- II. Denne resolusjon trer i kraft straks og gjelder inntil videre.«

Bestemmelser for vintersildfisket 1947.

For kommende sesong vil følgende bestemmelser være gjeldende i likhet med de foregående år:

1. Bestemmelser om dispensasjon fra forbudet mot å fiske med snurpenot om natten under vintersildfiskeriene, jfr. § 31 A i lov av 25. juni 1937 om sild- og brislingfiskeriene.
2. Bestemmelse om utvidet dispensasjon fra forbudet mot snurpenotfiske om natten.
3. Bestemmelser om forbud mot snurpenotfiske på særlig viktige kastevåger og i trange fjorder og i sund hvor det er sildeinnsig under vintersildfiskeriene.

Før forrige vintersildsesong ble det i medhold av sildelovens § 77 b utferdiget en bestemmelse om *forbud mot garnfiske* på et 100 m bredt belte langs yttergrensen av de såkalte »fredete kastevåger« m. v. (se punkt 3 foran). Denne bestemmelse gjelder fremdeles, men Fiskeridepartementet har bestemt at forbudet ikke skal gjelde for Bømmelhavn.

For bruken av motordrevne snurpenotbåter har Fiskeridirektøren den 3. januar d. å. utferdiget nye forskrifter. Disse inneholder først de samme 5 avsnitt som gjaldt under forrige sesong (se »Fiskets Gang« nr. 3 for 1946); men har nå fått sålydende tillegg:

6. Snurpenotbåter med motor må i klasse gå med redusert fart og manøvrere med særlig forsiktighet.
7. Hvis det bare brukes en motorbåt, skal mannskapet i robåten være klar med årene, slik at de på kort varsel kan manøvrere med disse.

8. Notbåter med motor har vikeplikt for lettbåter som lodder etter sild.

9. Notbåter med motor har alltid vikeplikt for lettbåt som roes.

Ved kongelig resolusjon av 20. desember 1946 er fastsatt *bestemmelser om lysing etter sild* for inneværende års vintersildfiske. Bestemmelsene er de samme som gjaldt under fjorårets fiske (se »Fiskets Gang« nr. 3 for 1946), dog således at det i avsnitt II er gjort en tilføyelse om at det med settegarn i denne forbindelse utelukkende forstås bunngarn.

FIRMANYTT.

Hordaland Fiskarsalslag dannet, med M. A. Skjold som formann.

Etter initiativ fra Hordaland Fiskarlag ble det fredag og lørdag holdt møte på Børsen i Bergen for dannelse av Hordaland Fiskarsalslag. En drøftet de forslag til lover og forretningsregler som arbeidsnemndene hadde utarbeidet, og disse ble av møtet vedtatt med et par endringer.

Til formann i det nye salslaget ble valgt M. A. Skjold og styremedlemmer ble Konrad Nøstang, Fedje, Johs. Straume, Sotra, Ola O. Bukholm, Engesund, Karl Martin Karlsen, Ramsøy, Ole Monsen Abbedisen, Adlandstrand og Salamon O. Toft, Adlandstrand.

Kontrollnemnd ble Nils Gilje, Mælandsvågen, Johs. Herdløsum, Herdla, og Hjalmar Viken, Fedje.

Styrets første oppgave blir nå å organisere laget slik at dets virke kan ta til ved sesongens begynnelse, eller i slutten av januar. (»Morgenavisen« 6. januar).

ASDIC.

Av fiskerikonsulent *Einar Lea*.

(Forts. fra nr. 1, s. 11.)

Jeg har for tiden til prøve et lite amerikansk instrument, som godt kan finne plass i en 60 fots fiskekutter, og som ved noen tilføyelser kanskje kan gjøre tjeneste avvekslende som Asdic- og ekkolodd. Forsvarets Forskningsinstitut, det vil si dets avdeling for ultraakustikk, arbeider med denne oppgave, og jeg kjenner til at en liknende utvikling er i gang flere steder i utlandet.

Her i Norge vil det i første omgang være nødvendig å operere med marinens materiell, hvis arbeidene på sjøen skal komme i gang fort. Og det bør skje, for meget tyder på, at Asdic har større muligheter i de norske fiskerier enn andre steder, og det gjelder å få den praktiske øvelse og erfaring så fort som mulig hvis vi ikke skal komme til akters.

Det som da melder seg som første oppgave er å få kontakt så tidlig som mulig med storsilden, når den er på innsig mot kysten i vintermånedene. Jo tidligere kontakten mellom sild og fisker kan etableres, jo nøyere innsiget kan følges, kartlegges om man vil, desto større blir utsiktene for et utbytterikt storsildfiske. Om man vil kunne oppnå dette med Asdic kan bare erfaring og prøver avgjøre. Og man må her, som alltid ellers når noe nytt skal prøves, regne med at man til å begynne med gjør feil og at der melder seg uforutsette vansker, som etterhånden unngås og beherskes.

Også når fisket er kommet godt i gang og framover i vårsildfisket skulle jeg tro at Asdic har en oppgave til supplering av den meldetjeneste som drives nå med telefon og telegraf og ved hjelp av de mange årvåke øyne som er rettet mot sjøen i fisketiden.

Som en mer langsiktig oppgave i forbindelse med innsiget av storsild og vårsild, melder seg først en utforskning av årsakene til variasjonene i forløpet av innsiget fra år til år. I noen år kommer silden tidlig, i andre år senere, og mens kontakten mellom sild og fisker i noen år kommer i stand nordpå, i Trøndelagen, har der vært år da fisket nordfor Stad var skralt, mens det slo godt til lengre sør. Disse variasjoner i innsigets forløp er ganske sikkert ikke uten sammenheng med naturomstendigheter, som vi imidlertid nå likeså godt kan si at vi ikke kjenner. Det er lett nok å lage mer eller mindre rimelige antakelser om hvordan sammenhengen er, og dette er det også nødvendig å gjøre, hvis man vil finne ut sammenhengene. For man kan ikke bare dra ut rent i det blå. En eller annen arbeidshypotese må legges til grunn ved planleggelsen av slike arbeider. Og for meg ligger det nær å mene, at sildeinnsigets forløp kan være iallfall delvis betinget av hvordan de forskjellige sorter av sjøvann, kystvann, vann fra Nordsjøen og atlantisk vann, er arrangert i forhold til

hverandre i den kritiske tid og i de områder som kommer i betraktning. Hvordan det nå enn forholder seg med dette, står det for meg som en helt nødvendig ting, at den mer praktisk-fiskerimessige ettersøknings- og etterretningstjeneste kombineres med oseanografiske iakttagelser til mulig oppklaring av årsaksforholdene.

Dette er nødvendig ikke bare for å få øket forståelse og dermed også øket beherskelse av de naturforhold som spiller inn, men også for etter hvert å kunne gjøre den fiskerimessige etterretningstjeneste enklere og sikrere.

En annen og mer formidabel oppgave, som Asdic, ekkolodd og andre nye instrumenter gjør aktuell, er å finne oppholdsstedene, dybdeforekomst, tetthet av de masser av voksen norsk sild, som i størsteparten av året, man kan si fra slutten av april til nyttår, er utenfor fiskernes rekkevidde slik som fiskeriene nå drives.

Etter gytningen i februar, mars og april forsvinner den utgytte tomsild fra bankene, og i åtte av årets måneder, helt til neste sesong begynner, går denne gigantiske sildemasse skuddfri i havet. Riktignok hender det i enkelte år at deler av den observeres og fiskes i mai—juni på strekningen Helgeland—Vesterålen, men det er ikke det sedvanlige, og iallfall er silden da ikke kommet i god kondisjon etter gytningen.

Men det kan sis med største sikkerhet, at det som i april er elendig utgytt tomsild, vil i august og september være storfallende sild av finfin kvalitet, noenlunde som islandssilden. Hvis man bare kunne få tak i den.

I årenes løp er der skrappt sammen en del spredte og til dels usikre opplysninger om hvor stor- og vårsilden oppholder seg i sommer- og høstmånedene. Og det er ikke lang tid siden en forsketråler meldte om rike storsildforekomster ved Svalbard.

Men det bør nå stilles opp som en stor oppgave for den norske fiskeriforskning å klare opp hvorledes den voksne silds bevegelser i havet arter seg mellom sesongene da den søker mot kysten. — Oppgaven kan kanskje ved første øyekast se altfor stor ut.

På figur nr. 8 er inntegnet et svært område av Norskehavet, som kanskje vil være sentralfeltet for en slik ettersøkning.

Dette samme område vil også komme i betraktning når det gjelder å klare opp et annet stort problem for den norske sildeforskning, og hvor også Asdic og andre nye instrumenter gjør oppgaven mindre kjempemessig og vanskelig enn den fortonet seg for 10—20 år siden. Oppgaven gjelder den store gruppe av norskfødt sild, som hverken er umoden ungsild eller helt voksen og forplantningsdyktig sild, men som

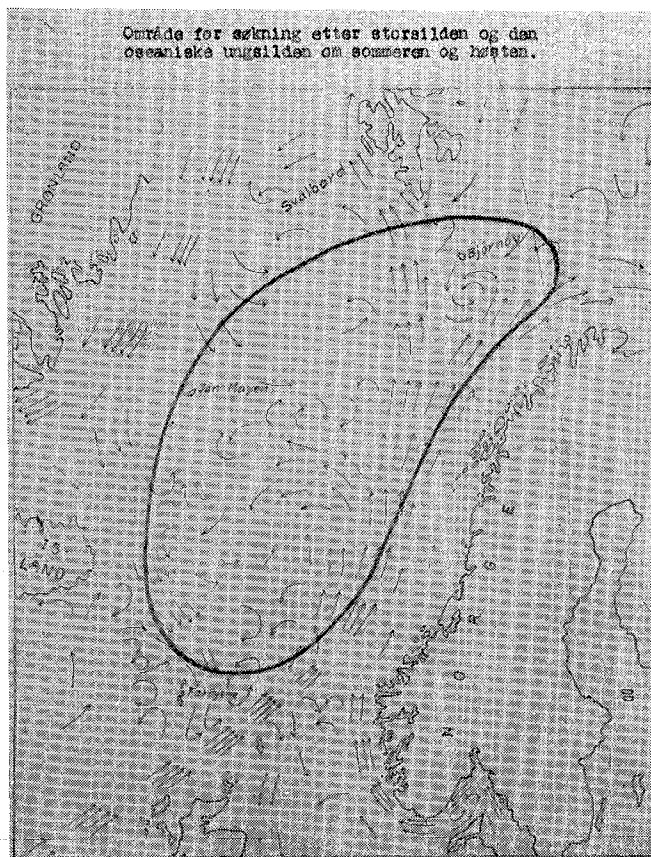

Fig. 8.

er i et mellomstadium, under utvikling til første gangs gytning. Det er ganske opplagt at dette mellomstadium eksisterer, og der kan ad indirekte vei gjøres forutsigelser om, hvor gammel og hvor stor silden i dette stadium er. Og videre kan der sis noe om kvalitet og fysiologisk tilstand i det hele.

Men hvor og hvorledes den forekommer i havet, det har vi bare noen få spredte iakttagelser om. Når disse flikkes sammen til et samlet bilde, vil dette avgrensede område på kartet her også for denne gruppe av havgående ungsild fortone seg som det mest lovende felt for ettersøkningen.

Bør vi her i Norge ta fatt på løsningen av disse svære oppgaver i sildeforskningen?

Vil man ha oppgavene løst, så må man regne med å måtte arbeide gjennom flere år med dem, systematisk og vedholdende. Jeg mener at man bør ta fatt, hvis man ønsker, at vi her i Norge skal gjøre oss kjent med de naturressurser vi har. Og Norge er ikke bare den jord vi kan gå på, men også de havområder, hvor norske fiskere og fangstmenn finner sitt virke og levebrød. Og jeg mener at vi bør ta fatt hvis vi ønsker å fortsette som aktet medlem i kulturfolkens krets, og ta på oss vår del av kulturarbeidet.

Norges utførsel av fiskeprodukter fra 1. juli til 28. desember 1946 og uken som endte 28. desember.

Tollsteder	Vårsild		Fetsild og skåret sild tnr.	Storsild tnr.	Islands sild tnr.	Bristling tnr.	Klippfisk i alt tonn	Tørrfisk i alt tonn	Rogn tnr.	Damp-tran tnr.	Rå-tran tnr.	Blank tnr.	Brun Blank tnr.	Brun tnr.	Hval-olje-fetsyre tnr.	Hval-hval-olje tonn	Hval-olje tonn
	Saltet tnr.	Fiekkesild tnr.															
Fredrikstad ¹⁾ .	—	—	—	—	—	330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oslo ²⁾	—	—	118	—	—	—	4	30	—	6 370	—	1 566	—	51	302	1 603	570
Kristiansand.....	64	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	572	—	—
Egersund.....	5 267	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger ³⁾	1 369	—	—	—	1 240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopervik.....	7 737	303	—	25	29 856	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skudsmesh.....	9 606	—	—	—	5 386	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund ⁴⁾	32 437	169	5 308	5 308	23 296	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bergen ⁵⁾	7 651	50	6 520	7 112	13 792	26	1 052	6 573	11 965	34 331	50	10 465	3 564	25	—	—	105
Florø.....	—	—	1 744	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Måloy.....	—	—	—	—	—	—	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ålesund.....	4 393	—	—	24 955	18 266	—	5 400	513	5 714	24 846	592	1 091	218	535	—	—	—
Molde.....	1 975	—	—	3 322	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kr.sund ⁶⁾	332	—	414	—	700	—	11 067	126	6 284	997	—	9 167	906	—	—	—	—
Trondheim ⁷⁾	—	—	11 432	—	—	—	898	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodø ⁸⁾	—	—	—	—	—	—	—	2 515	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær ⁹⁾	—	—	501	—	—	—	3	106	2 682	—	18	—	587	—	—	—	—
Tromsø ¹⁰⁾	—	—	316	—	—	—	2	159	—	—	—	733	582	287	—	—	—
Andre ⁶⁾	663	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	71 494	522	21 045	40 722	93 083	356	18 489	10 075	26 675	66 562	642	14 177	12 242	898	874	1 687	675
I uken	30	—	12	—	54	—	1 517	574	20	4	—	40	50	—	—	—	20

Tollsteder	Herdet spisefett tonn	Sel-tran tnr.	Sildolje tnr.	Sild, fersk sild, røykt tonn	Makrell, saltet tnr.	Makrell, fersk tonn	Laks, fersk kg	Levende ål kg	Annen fersk fisk tonn	Hummer kg	Reker kg	Fisk, saltet tonn	Silde-mel tonn	Tor-skemel tonn	Annet mel tonn	Sel-skinntonn	Hermetikk tonn
Oslo.....	—	1 370	199	—	—	—	—	—	2	—	14 071	3	—	—	—	—	72
Kristiansand.....	—	—	—	—	—	3	—	177	60	—	16 583	3	—	—	—	—	6
Egersund.....	—	—	—	—	—	349	484	1 458	183	—	31 541	—	—	—	—	—	—
Stavanger.....	—	—	—	594	—	20	—	1 200	14	—	119 314	166 518	—	—	100	—	6 861
Kopervik.....	—	—	—	163	—	—	—	—	—	—	4 709	—	—	—	—	—	105
Skudsmesh.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund.....	—	—	—	269	—	89	—	3 780	79	—	—	—	—	—	—	—	919
Bergen.....	—	3 747	1 702	961	2 918	—	9 316	74 576	3 146	42 365	15 831	717	223	—	31	143	3 112
Florø.....	—	—	—	—	—	—	—	—	106	—	—	50	—	—	—	—	80
Måloy.....	—	—	—	448 558	—	—	140	368	606	—	7 313	179	275	—	31	—	21
Ålesund.....	—	1 372	440	—	—	—	—	—	1 327	—	10 022	4 026	—	—	—	10	97
Molde.....	—	—	—	486	—	—	—	—	57	—	—	—	—	—	—	—	—
Krist.sund.....	—	—	—	606	—	11	—	15 600	846	—	6 522	2 008	—	—	—	—	153
Trondheim.....	—	—	—	1 481	—	—	3 927	—	1 259	3 655	51 153	59	—	—	105	—	1 319
Bodø.....	—	—	—	1 633	—	—	—	—	597	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær.....	—	—	—	28	—	—	—	—	2 185	—	—	—	—	—	—	—	241
Tromsø.....	—	210	—	473	—	—	—	—	1 169	—	15 010	319	—	2 149	373	—	—
Andre.....	—	—	141	374	—	35	2 269	19 305	638	45 691	51 766	1	—	565	—	—	73
I alt	10 521	6 699	2 484	7 168	2 938	507	16 482	134 764	12 277	313 538	416 778	9 315	498	2 814	640	153	13 114
I uken	264	—	—	269	—	—	—	—	429	22 095	320	468	—	165	—	10	18

¹⁾ 4 852 kg krabbe. ²⁾ 202 tnr. stearin, 382 tnr. bottlenosetrans. ³⁾ 94 tnr. nord-rogn. ⁴⁾ 8 062 kg haifinner, 4 tnr. sildemelke. ⁵⁾ 2 878 tnr. annen tran, 297 tonn tangtonn hvalbenmel, 400 kg krabbe, 50 tnr. blå hvaltran. 63 tonn tangmel. ⁶⁾ Veterinærmed. 14 572 kg sildeolje. 7 628 kg borsolje. 064 kg sildemelke. 2 080 kg fersk laks. 10 465 kg fersk laks. 11 406 kg fersk laks. 40 tonn hvalt. 19 245 kg fersk rogn.

Torskefisket på de Store Banker og ved Newfoundland.

Fra "Fishing News" 21/12-46 gjengir vi følgende artikkel
skrevet av Dr. H. C. Williamson.

De rikeste torskefiskerier foregår i Nord-Atlanterhavet ved Nyfundland og Nova Scotia, Labrador, Davis Stredet, Island, Færøyene og Norge. Dessuten fiskes det torsk ved Svalbard og den kan også fås ved Jan Mayen. I det nordatlantiske dyphav foregår torskefiskeriene på dybder ned til omkring 130 favner langs kontinentenes kyster og omkring de øyene som rager opp av havet. Der finnes mange andre fiskearter i dette hav. Blant dem kveiten og ikke å forglemme torskens viktige næringslemmer sil-den og lodden.

Grand Banks of Newfoundland (De Store Banker) er et stort undervannsplatå som ligger på en dybde på omkring 36 favner. På platåets østlige side dypner havet hurtig nedover til over 1000 favner. Bartlett uttaler at bankene bokstavelig talt vrirler av torsk. Torsken er ikke egentlig noen dypvannsfisk; den blir tilført rikelig næring ved hjelp av den arktiske strøm fra Labradorområdet, hvilket ifølge Berube, bevirker at torsken føres nedover mot »Golfstrømsbankene«. Bartlett framholder at torsken må ha kaldt vann; den trives ikke i vann som ligger særlig langt over frysepunktet.

Med snøre og krok:

Fisket på Grand Banks begynner i mai måned på det sydøstlige bankområde. Som agn benyttes kongsnegl eller buhund og blekksprut (akkar). Torskholder innpakket i netting blir senket ned på havbunnen og kongsneglen trenger inn i bunten for å ernære seg av torskholderne. Blekkspruten fanges omtrent på samme måte som i Norge ved hjelp av en dregg — et rødt metallstykke besatt med kroker (Murray og Hjort).

Senerehen forlegger fiskerne sin virksomhet til det sydlige bankområde. I juli måned målte Myrray og Hjort temperaturen ved havbunnen på 36 favners dybde til 1,7° C mens temperaturen i overflatelagene viste 6—10° C. De torsk som ble fanget målte fra 20 til 40 tommer i lengde. Etter utgangen av juli arbeider fiskerne seg nordover på bankene muligens fordi torsken trekker nordover som følge av at det minker med kaldere vann i løpet av sommeren. Torsken blir stående på bankene til ut i september. I samtaler med Murray og Hjort opplyste fiskerne at det hovedsakelig ble fisket småfallen torsk på den del av banken som ligger utenfor Nova Scotia og Cape Breton Islands og benevnes »The Ban-

quereau«. Den kolde Labradorstrøm passerer Nyfundland i sydvestlig retning mot Nova Scotia og de Forente stater. Forfatterne antar at det mest er ungfisk som finnes sørover, og da i en viss utstrekning fisk som stammer fra rogn gytt på Grand Banks utfor Nyfundland. Selve gytingen finner sted i juli. Forholdet er muligens det at yngelen og ungfisken føres avsted med strømmen og vokser opp i andre farvann enn der hvor gytingen foregikk (Murray og Hjort).

Mackenzie gir en del opplysninger om torske- og hysefisket utfor Nova Scotia. Dette fiske foregår i dybder på 15 til 75 favner i temperaturer som ligger mellom $\pm 0,5$ til 15,5° C. Kystfisket gir sterkt vekslende utbytte fra år til annet — hovedsakelig på grunn av fiskens luner. Mackenzie opplyser at havvannet utfor Nova Scotia ligger i 3 horisontale lag. Det mitterste lag — det iskolde lag — har lavere temperatur enn både overflate- og bunnlagene. I det iskolde lag ligger temperaturen under 5° C. Dette lag veksler i dybde og tykkelse fra år til år og fra årstid til årstid. Det fins utbredt omtrent på de samme dybder, hvorpå det fiskes, nemlig mellom 15 og 75 favner. Man har søkt å finne en korrelasjon mellom tilstedeværelsen av store torskemengder og bunnvannets temperatur, men skjønt enkeltstående tilfeller er bemerket har man hittil ikke funnet noe vesentlig grunnlag for at der eksisterer noen slik forbindelse. En stillet seg det spørsmål, om torsken virkelig foretrakk kaldt vann. »Fiskerne framholdt ofte at vatnet var for varmt for torsken på den og den årstid. Denne slutning trakk de når de gjorde bomturer sensommers eller tidlig på høsten, når vatnet følte varmt på hendene.«

Varmt eller kaldt vann?

Mackenzie stiller følgende spørsmål: »Vil torsken fortsatt bli stående på fiskeplassene, dersom disse blir overskyttet av større mengder varmvann, som er drevet mot land av storm og vind? Vil det ikke være mer sannsynlig at torsken retirerer for det varme vann til kaldere omgivelser istedenfor bare å slutte å bite? Når der ble en stur i fisket oppstod nemlig spørsmålet: Stod fisken fremdeles på fiskeplassen, men uten å ville bite? Mackenzie gir i grunnen selv svar på dette spørsmål med sine opplysninger om godt fiske i Bay of Fundy i vann av temperaturer på mellom $\pm 0,5$ og 15,5° C. Ved akvarieforsøk påviste

han for øvrig at torsken tok næring til seg i temperaturer som varierte mellom 4,5 og 20° C. Et antall torsk beitet også ved 2,2° C.

»Hver høst finner det sted et innsig av stortorsk, som atskiller seg fra den torsk som oppholder seg i kystfarvannene og denne fisk forekommer på visse områder, således i Halifax havn og i St. Margarets Bay. Denne stortorsk søker hen til det varme vann i disse fjordmunninger for å gyte, og den gyter i temperaturer på 7,2—13,0° C. Resten av torsken i Nova Scotia-farvannet synes å gyte midtvinters eller tidlig om våren når temperaturen ligger nær 0° C. (Iversen).«

Torsk av fineste og feteste kvalitet fanges i store mengder langs hele Labradorkysten i tiden mai—oktober (Encyclopedia Britannica).

Bartlett gir en del interessante opplysninger om fisket. Torsken kommer vanligvis opp under land i juni eller tidlig i juli. Ankomsten beror på havtemperaturen. Hvis der er meget is blir overflatevannet for kaldt og torsken holder seg på dypet. Når isen forsvinner siger torsken opp under land for å gyte. Den fanges i faststående bunngarn med line, snøre og juksa (pilk). Der brukes også store torskenøter på 80 til 120 favners lengde. Fiskerne krysser att og fram for å finne stimene. Båtbunnen er forsynt med

et glassvindu, og en mann holder utkik mens båten blir rodd omkring. Når en riktig stor stim blir oppdaget kommer noten i bruk. Torsken beiter i lodde. Hvis lodden tar land for å gyte før torsken er kommet, vil torsken vanligvis bli stående for å beite på lodderoggen.

Når stimene senere forlater grunnene og går ut mot dypere vann, bruker fiskerne sild til agn. Både silden og lodden fiskes i finmaskete noter. Den torsk som tas med sildeagn er som regel større enn den torsk som tas med bunngarn og krokredskaper tidligere i sesongen.

Enkelte ganger hender det at pakkisen kommer sent, og at den legger seg helt opp under kysten. Hvis fisken da er i nabolaget søker den langt opp i havbuktene og de dypere fjorder, for å unnfly det kolde vannet i nærheten av isen. Fisken blir stående lenger nær land, og fiskerne som utnytter sjansen gjør gode turer.

Lodden forekommer i store mengder på Atlanterhavs- og Stillehavskysten av artisk Amerika. Den er en viktig næringsemne for de innfødte i disse områder, liksom det er mat for havets fisker. Lodden gyter ved stranden i flomålet. Det hender at de kan kastes på land — i helt utrolige mengder.

Sjefen for FAO

Sir John Boyd Orr.